

en Forandring, der jo ligesaagodt maa ramme Embedsmændene som alle de andre Statsborgere. Statsindtægterne ere vorede i en betydelig Grad; det er ganske naturligt, at Udgifterne maae have været den samme Skæbne underkastede. For 20 Aar siden kostede her i Kjøbenhavn en Huusleilighed, som man nu giver 500 Rd. for, ikke mere end 250 à 300 Rd. En saadan Forandring af Pengenes Værdi er Staten naturligvis nødsaget til at følge, ogsaa i sine Lønninger. Jeg er overbevist om, at enhver Underjøgelse vil vise, at vor Embedstjeneste koster os nu forholdsvis mindre end tidligere. To Grene af den maae dog undtages herfra, nemlig Hæren og Flaaden. Men det ligger i Sagens Natur, at naar Hæren forøges i det Omfang, som sleet er ved den sidste Hærløve, maa Følgen blive, at Udgifterne til Officererne vore. Men med Undtagelse af disse to Grene troer jeg, at det maa kunne paavises, at Embedstjenesten koster nu forholdsvis meget mindre, og Regjeringen vilde gjøre os en stor Tjeneste, hvis den satte os i Besiddelse af det Materiale, som den alene har til Raadighed, og som kunde vise, at vi siden 1848 befunde os paa en fornuftig Reformernes Vej, og at vi i Virkeligheden ikke betynde Staten, men tværtimod lette Byrderne for den og gjøre vor Pligt mod os selv og mod vore Efterkommere, naar vi med jevn Sindighed sride frem paa den brudte Vej, uden at gjøre et saa stort og pludseligt Spring som det, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds (Fenger) vil faae os til at gjøre. Etgeledes troer jeg, at det er en stor Feiltagelse, naar der tales, som om Pensionerne skulde være en Indretning, som vi ene og alene her i Danmark kjendte, og som man ikke fandt noget Sidestykke til udenfor Danmark, i alt Fald i det forfærdelige Omfang som hos os. Jeg troer for det Første, at Pensioner ere slet ikke Andet end en Overførelse paa Statens Omraade af det, der gjælder i alle mulige private Forhold. Enhver af os vil, naar han har bestæftiget Folk i lang Tid og været tilfreds med deres Tjeneste, ansee sig for moralsk forpligtet til, naar Sygdom gjør dem uftikede til længere at arbejde, da at yde dem, eller naar Døden borttrykker dem,

da at yde deres uforføjede Efterladte et Bederlag for den ydede Tjeneste i Form af en Understøttelse til den gamle Mand eller til de uforføjede Efterladte. Men det selv Samme er det jo, som Staten gjør, kun at Vilkaarligheden her efter Forholdenes Natur er omfat til en almindelig fast Regel. Det er saa langt fra, at vi her i Danmark skulde være komne yderlig i Pensioner-Retning, at der er Lande i vor umiddelbare Nærhed, hvor man er gaaet langt videre. Norge har vel ikke Pensionerregler, der svare til vore; Pensionerne bevilges der af Stortinget; men det har noget Andet, nemlig Uaffættelighed for de fleste Embedsmænd, og det turde være et Spørgsmaal, om ikke dette Andet, denne Embedsmændenes Uaffættelighed er, naar Alt kommer til Alt, en vel saa stor Fordeel for Embedsmændene som vor Pension. Hvad Sverig angaaer, vil jeg minde om, at der er væsentlige Grene af den offentlige Forvaltning i Sverig, hvor Embedsmændene ligeledes ere uaffættelige, og at de Embedsmænd, som beskæde høie Tillidsposter, have i visse Retninger saa fordelagtige Pensionerregler, at vi ikke her i Danmark kjende noget Lignende. Jeg veed kun eet Sted, hvor den Tanke, der nu her er bleven ført frem for os, er tildeels kommen til Udførelse; det er England, hvor der uregtelig for nogle Grene af Statstjenesten har været indrettet — jeg troer siden 1829 — Noget, som man kalder Superannuationfund, det vil sige en Fond, hvortil Embedsmændene maae svare et vist Beløb aarlig af deres Gage, og hvoraf der senere kan forundes dem en Understøttelse; men ogsaa dette er dog væsentlig forskjelligt fra, hvad der her er Tale om. Og i England findes der desuden mange liberale Pensionerbestemmelser. Efter 18 Aars Tjeneste kan saaledes enhver Officere blive sat paa halv Sold og beholder den lige til sin Dødsdag. Civile Pensioner i England ere saa rundelgte, at naar en Mand har været Statsminister i 2 eller 3 Aar — ikke engang ud i Et, men i flere Hold — saa kan han faae en aarlig Pension af omtrent 18,000 Rd. aarlig. Og det Samme gjælder ogsaa i forskjellige andre Forhold. Pensionering kjendes saaledes virkelig tilstrække-